"THEMA GEZONDHEID? BEGIN BIJ HET LAAGHANGEND FRUIT"

Interview

Laatst bijgewerkt: 11 mei 2022

KB en SPN startten begin 2022 het project gezondheidsvaardigheden, met Eline de Visser als projectleider KB/SPN. Eline vertelt over de inhoud, de ambities en wat bibliotheken ervan mogen verwachten.

Eline de Visser | Foto Sandra Zeilstra

Wat was de aanleiding voor het project gezondheidsvaardigheden?

"De KB en SPN zagen dat het thema gezondheid, inclusief de benodigde vaardigheden, steeds groter wordt. De zorg werkt noodgedwongen aan een transitie: van mensen wordt digitale zelfredzaamheid gevraagd, zodat zij zich in zorgzaken digitaal redden. De rol die de bibliotheek hierin kan spelen, past bij wat zij al doet. In coronatijd heeft zij laten zien hoe belangrijk hulp om de hoek is. Het IDO maakt zichtbaar hoe fijn mensen het vinden iemand fysiek om hulp te kunnen vragen als ze vastlopen."

Wat is jouw opdracht?

"We onderzoeken de complexiteit van het zorglandschap, de relatie tussen de zorg en de brede maatschappelijke rol van de bibliotheek, én de mogelijke kansen voor bibliotheken, om het voor hen overzichtelijker te maken. En we ontwikkelen een 'paraplu' met programma’s, doelgroepen en

zorgpartners in onderlinge samenhang.

Ik doe dit met het landelijke projectteam van POI’s en KB. Op basis hiervan zetten we de koers uit.

De eerste fase ging om verkenning van het brede thema, zowel digitale vaardigheden als positieve gezondheid en preventie, en te focussen op wat bibliotheken kunnen doen. Niet om iets nieuws te bedenken, maar verbreding te zoeken en gebruikmakend van de infrastructuur en programma's die de bibliotheek al biedt.

Mijn taak is het om de verbinding met de zorgsector te leggen, het thema gezondheidsvaardigheden behapbaar te maken en in te bedden in de huidige dienstverlening. We willen het bibliotheken makkelijker maken om het gesprek aan te gaan met zorgverleners en bij partijen in beeld te komen waar het gaat om ondersteuning van digitale toegang tot de zorg. Programma’s als Voel je goed! en DigiVitaler helpen daarbij."

Hebben alle zorgverleners met de digitale omslag te maken?

"Zeker. De zorg staat voor een grote opgave waarbij de druk, ook door de vergrijzing, enorm toeneemt. Om deze druk op te vangen, is de digitaliseringsslag nodig. Er wordt veel gevraagd van zorgverleners en patiënten. Beide hebben veel behoefte aan ondersteuning.

De bibliotheeksector kan dit zeker niet alleen oplossen. We moeten bepalen voor welk deel we voldoende toegerust zijn: wat kunnen en willen we met deze opdracht? Wat kun je redelijkerwijs van de bibliotheek verwachten? Dit bespreken we op landelijk en lokaal niveau."

Bibliotheken hebben veel op hun bordje; nu ook gezondheidsvaardigheden?

"De bibliotheek is een laagdrempelige plek voor ontmoeting en met een brede dienstverlening rond basisvaardigheden. Misschien zonder het te beseffen doet zij al veel. Ook het thema gezondheid is een toepassing van basisvaardigheden; een mooie kans om de camouflage-aanpak te realiseren. Veel bibliotheken willen graag meer NT1'ers bereiken. Zorgverleners kunnen hier substantieel aan bijdragen, als zij patiënten met behoefte aan digitale ondersteuning naar ons doorverwijzen. Daarnaast komt het al op de bibliotheek af; veel lokale en regionale zorgorganisaties zoeken zelf de samenwerking."

Gezondheid is een breed thema. Hoe kan de bibliotheek focussen?

"De bibliotheek kijkt waar de kansen liggen en wat bij haar reguliere dienstverlening past. Als netwerkorganisatie kun je kennismaken met mogelijke partners en lokale initiatieven, elkaar leren kennen en bekijken of je elkaar kunt versterken. Dat is voor iedere bibliotheek anders. Ook heeft de gemeente haar speerpunten rond preventie en een gezonde leefomgeving, of focust een zorgkoepel bijvoorbeeld op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Regioplannen laaggeletterdheid leggen soms de relatie met gezondheid. Kortom, ontdek de *colour locale* en begin bij het laaghangend fruit. Vertrouw op wat je al biedt en focus daarop."

Wat zien de bibliotheken aan het eind van het jaar?

"We maken, samen met bibliotheken, een toolkit met de propositie van de bibliotheek rond gezondheidsvaardigheden. Hiermee kun je met een goed verhaal in gesprek met zorgprofessionals. Zo komt er bijvoorbeeld een animatie en volgt een inventarisatie van *good practices* en inspiratie.

Belangrijk zijn ook betere inzichtelijkheid van het complexe zorglandschap en kennismaking op landelijk niveau met patiëntenfederaties, zorgverzekeraars en -organisaties. Ik hoop dat de bibliotheek lokaal kan meeliften op deze initiatieven en verbanden die nu al ontstaan. Alles met het doel mensen zelfregie te laten krijgen en behouden op hun gezondheid."

Lukt dit voor het eind van het jaar?

"Ik ben enorm onder de indruk van wat bibliotheken bieden. Van hun wendbaarheid en bereidheid om bij te dragen aan dit soort grote vraagstukken. Ook in dit project is de vindingrijkheid groot, merk ik; een mooie ‘karaktertrek’ van bibliotheken. In coronatijd hebben zij getoond wat ze allemaal kunnen. Daar zouden zij best trotser op mogen zijn en meer mee mogen *shinen*. Ik hoop dat veel bibliotheken met de toolkit zelfverzekerd het gesprek aangaan met zorgprofessionals om te laten zien wat ze in huis hebben."

Meer informatie

Wil jij goede voorbeelden delen of wil je meer informatie? Mail dan naar Eline de Visser.

Interview door Ellie van der Meer

mei 2022